

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΗΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΣ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΤΟΥ ΧΡΙΣΜΑΤΟΣ

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Α. Η ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΜΑΤΟΣ

1. Οι βαπτισμένοι συνεχίζουν την πορεία της χριστιανικής μύησης με το Μυστήριο του Χρίσματος, μέσω του οποίου λαβαίνουν τη δωρεά του Αγίου Πνεύματος, το οποίο στάλθηκε από τον Κύριο στους Αποστόλους την ημέρα της Πεντηκοστής.

2. Με τη δωρεά αυτή του Αγίου Πνεύματος οι πιστοί εξομοιώνονται τελειότερα με το Χριστό και ενισχύονται με θεϊκή δύναμη, για να δίνουν τη μαρτυρία του Χριστού, ώστε το Μυστικό του Σώμα να οικοδομείται με πίστη και αγάπη. Ο χαρακτήρας του Μυστηρίου, δηλαδή η σφραγίδα του Κυρίου, εγχαράσσεται με τέτοιο τρόπο στους πιστούς, ώστε το ιερό Μυστήριο του Χρίσματος δεν μπορεί να επαναληφθεί.

Β. ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΝΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΤΟΥ ΧΡΙΣΜΑΤΟΣ

3. Το καθήκον της προετοιμασίας των βαπτισμένων για να λάβουν το Μυστήριο του Χρίσματος, ανήκει προπάντων στο λαό του Θεού. Στους πνευματικούς ποιμένες ανήκει να φροντίζουν ώστε όλοι οι πιστοί να φτάνουν στην πλήρη χριστιανική μύηση και επομένως να προετοιμάζονται με κάθε φροντίδα για το Χρίσμα.

Οι ενήλικοι κατηχούμενοι, οι οποίοι πρόκειται να λάβουν το Χρίσμα αμέσως μετά το Βάπτισμα, επωφελούνται από τη βοήθεια της χριστιανικής κοινότητας και κυρίως από τη θρησκευτική μόρφωση που τους προσφέρεται κατά την περίοδο που είναι κατηχούμενοι. Στο έργο αυτό συμβάλλουν οι κατηχητές, οι ανάδοχοι και τα άλλα μέλη της τοπικής κοινότητας, καθώς επίσης από την κατήχηση και τις άλλες ειδικές τελετές που γίνονται από κοινού με τους πιστούς. Η ρύθμιση της κατηχητικής αυτής προετοιμασίας πρέπει να προσαρμόζεται κατάλληλα για κείνους που βαπτίζονται σε βρεφική ηλικία, αλλά προσέρχονται στο Χρίσμα αργότερα, σε ώριμη ηλικία.

Κατά κανόνα, είναι καθήκον των χριστιανών γονέων να φροντίζουν για τη μύηση των τέκνων τους στη μυστηριακή ζωή, καλλιεργώντας και αναπτύσσοντας βαθμιαία το πνεύμα πίστεως σ' αυτά, αλλά και προετοιμάζοντάς τα για μια καρποφόρα προσέλευση στα Μυστήρια του Χρίσματος και της θείας Ευχαριστίας, με τη συνεργασία των προσώπων εκείνων που φροντίζουν για την κατηχητική μόρφωση. Το καθήκον αυτό εκδηλώνεται επίσης με την ενεργό συμμετοχή των γονέων τους στην τέλεση των Μυστηρίων.

4. Στην ιεροτελεστία πρέπει να δοθεί ο εορταστικός και πανηγυρικός εκείνος χαρακτήρας, που τονίζει τη σπουδαιότητά της για την τοπική Εκκλησία. Αυτό κατορθώνεται κυρίως όταν όλοι οι υποψήφιοι συναθροίζονται για μια κοινή ιεροτελεστία. Όλος ο λαός του Θεού, που αντιπροσωπεύεται από τις οικογένειες και τους φίλους των υποψηφίων αυτών, και από τα μέλη της τοπικής κοινότητας, πρέπει να προσκληθεί να λάβει μέρος στην τελετή, και να εκφράσει την πίστη του με τα χαρίσματα που του δώρισε το Άγιο Πνεύμα.

5. Για τον καθένα απ' αυτούς που θα λάβουν το Χρίσμα πρέπει να παρευρίσκεται ένας ανάδοχος, που τον συνοδεύει για να λάβει το Μυστήριο, τον παρουσιάζει στο λειτουργό του Χρίσματος και κατόπιν θα τον βοηθήσει να εκπληρώσει πιστά, σύμφωνα με το Άγιο Πνεύμα που έλαβε, τις υποσχέσεις τις οποίες έδωσε κατά το Βάπτισμα.

Λαβαίνοντας υπόψη τις σημερινές ποιμαντικές συνθήκες, ο ανάδοχος του Βαπτίσματος, αν παρευρίσκεται, αρμόζει να είναι και ανάδοχος του Χρίσματος (καταργείται ο καν. 796,1). Έτσι εκδηλώνεται πιο καθαρά ο σύνδεσμος μεταξύ του Βαπτίσματος και του Χρίσματος, εφόσον αποδίδονται καλύτερα ο ρόλος και τα καθήκοντα του αναδόχου.

Δεν αποκλείεται όμως η δυνατότητα εκλογής ιδιαίτερου αναδόχου για το Χρίσμα. Είναι επίσης δυνατό, οι ίδιοι οι γονείς να παρουσιάσουν τα παιδιά τους. Καθήκον του Προϊσταμένου της τοπικής Εκκλησίας είναι να καθορίσει ποια τακτική θα ακολουθείται στην επαρχία του, λαβαίνοντας υπόψη τις τοπικές συνθήκες και περιστάσεις.

6. Οι ποιμένες των ψυχών ας φροντίζουν ώστε, ο ανάδοχος τον οποίο διάλεξε ο υποψήφιος είτε η οικογένειά του, να είναι πνευματικά ικανός για να αναλάβει αυτό το καθήκον και να έχει τα εξής προσόντα:

- α) Να είναι αρκετά ώριμος γι' αυτό το καθήκον.
- β) Να ανήκει στην Καθολική Εκκλησία και να έχει μνηθεί στα τρία Μυστήρια Βαπτίσματος, Χρίσματος και θείας Ευχαριστίας.
- γ) Να μην του απαγορεύει το Κανονικό Δίκαιο να ασκήσει το καθήκον του αναδόχου.

7. Ο κύριος λειτουργός του Χρίσματος είναι ο Επίσκοπος. Αυτός χορηγεί συνήθως το Μυστήριο, για να συνδέεται πιο φανερά με την πρώτη επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος, την ημέρα της Πεντηκοστής.

Πραγματικά, οι Απόστολοι, γεμάτοι οι ίδιοι από το Άγιο Πνεύμα, άρχισαν να το μεταδίδουν στους πιστούς, με τη χειροθεσία. Έτσι, η μετάδοση του Αγίου Πνεύματος μέσω της διακονίας του Επισκόπου φανερώνει καλύτερα το δεσμό που ενώνει τους χρισμένους με την Εκκλησία, καθώς επίσης την εντολή που έλαβαν: να δίνουν στους ανθρώπους μαρτυρία για το Χριστό.

Εκτός από τον Επίσκοπο, σύμφωνα με το Κανονικό Δίκαιο, έχουν την εξουσία να χορηγούν το Χρίσμα και οι εξής:

α) Ο Αποστολικός Τοποτηρητής (Administrator) που δεν είναι Επίσκοπος, ο Αποστολικός Επίτροπος και Έξαρχος (Vicarius et Praefectus), ο Συνεδριακός Επίτροπος (Vicarius Capitularis), μέσα στα όρια της επαρχίας του και ενόσω διαρκεί η υπηρεσία του.

β) Ο πρεσβύτερος ο οποίος, λόγω της υπηρεσίας που νόμιμα του έχει ανατεθεί, βαπτίζει έναν ενήλικα ή ένα παιδί της κατηχητικής ηλικίας, είτε δέχεται στην πλήρη κοινωνία της Εκκλησίας έναν ενήλικα ήδη βαπτισμένο.

γ) Σε κίνδυνο θανάτου και εφόσον δεν είναι εύκολο να έλθει ο Επίσκοπος ή νόμιμα κωλύεται, οι εξής: οι εφημέριοι και οι αναπληρωτές εφημέριοι, οι ενοριακοί βικάριοι, και αν αυτοί απουσιάζουν οι εφημερεύοντες βοηθοί τους, οι πρεσβύτεροι που διευθύνουν ιδιαίτερες ενορίες κανονικά ιδρυμένες, οι εφημερεύοντες οικονόμοι, οι εφημερεύοντες αναπληρωτές και οι βοηθοί εφημερίου¹. Όταν όλοι οι παραπάνω απουσιάζουν, κάθε ιερέας που δεν υπόκειται σε επιτίμιο ή σε κανονική ποινή.

8. Σε περίπτωση πραγματικής ανάγκης και για ιδιαίτερο λόγο, όπως ενίοτε συμβαίνει όταν είναι πολλοί όσοι θα λάβουν το Μυστήριο του Χρίσματος, ο λειτουργός του Χρίσματος στον οποίο αναφέρεται ο αρ. 7, αλλά και ο έκτακτος λειτουργός που είτε ονομάζεται με ιδιαίτερη παραχώρηση της Αγίας Έδρας είτε καθορίζεται από το Κανονικό Δίκαιο, μπορεί να καλέσει πρεσβυτέρους να χορηγήσουν μαζί του το ιερό Μυστήριο.

Οι πρεσβύτεροι αυτοί πρέπει:

α) Είτε να επιτελούν ιδιαίτερο λειτουργήμα ή υπηρεσία μέσα στην εκκλησιαστική επαρχία, δηλαδή να είναι είτε Γενικοί Αρχιερατικοί Επίτροποι, είτε Επισκοπικοί Επίτροποι ή Αντιπρόσωποι, είτε περιφερειακοί

¹ Βλ. Κανόνες 451, 471, 476, 216 παρ. 4, 472, 474, 475.

ή επαρχιακοί Επίτροποι², είτε όσοι, με εντολή του Προϊσταμένου της τοπικής Εκκλησίας, εξομοιώνονται με αυτούς, λόγω υπηρεσίας.

β) Είτε να είναι εφημέριοι του τόπου όπου χορηγείται το Χρίσμα, ή εφημέριοι του τόπου από τον οποίο προέρχονται αυτοί που θα λάβουν το Χρίσμα, ή πρεσβύτεροι που εργάστηκαν με ιδιαίτερο τρόπο στην κατηχητική προετοιμασία αυτών που θα λάβουν το Χρίσμα.

Γ. Η ΤΕΛΕΣΗ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ

9. Το Μυστήριο του Χρίσματος χορηγείται με επάλειψη του αγίου Μύρου στο μέτωπο και με χειροθεσία, ενώ συγχρόνως ο λειτουργός λέει: **“Λάβε τη σφραγίδα της Δωρεάς του Αγίου Πνεύματος”**.

Η χειροθεσία, που γίνεται στους χριστιανούς με την ευχή **“Παντοδύναμε Θεέ”**, αν και δεν απαιτείται για την έγκυρη χορήγηση του ιερού Μυστηρίου, παρ’ όλα αυτά έχει μεγάλη σημασία για την ακεραιότητα της τελετής και για την πληρέστερη κατανόηση του Μυστηρίου.

Οι πρεσβύτεροι, που χορηγούν ενίοτε το ιερό Μυστήριο μαζί με τον προεστό λειτουργό, επιθέτουν μαζί του τα χέρια σε όλους συγχρόνως τους χριστιανούς, χωρίς όμως να λένε τίποτα.

Η όλη ιεροτελεστία έχει διπλή έννοια. Με τη χειροθεσία στους χριστιανούς, που γίνεται από τον Επίσκοπο και από τους συλλειτουργούς πρεσβύτερους, εκφράζεται η βιβλική χειροθεσία με την οποία γίνεται επίκληση της Δωρεάς του Αγίου Πνεύματος, με τρόπο που ο χριστιανικός λαός κατανοεί πολύ εύκολα. Η επάλειψη με άγιο Μύρο και τα λόγια που τη συνοδεύουν υποδηλώνουν καθαρά το αποτέλεσμα της Δωρεάς του Αγίου Πνεύματος. Χριστιανός από τα χέρια του Επισκόπου με μυρωμένο έλαιο, ο βαπτισμένος λαβαίνει ένα χαρακτήρα ανεξίτηλο, τη σφραγίδα του Κυρίου, μαζί με τη Δωρεά του Αγίου Πνεύματος, που τον εξομοιώνει τελειότερα με το Χριστό, και του δίνει τη χάρη να διαχέει την “ευωδία” μεταξύ των ανθρώπων.

10. Το άγιο Μύρο καθαγιάζεται από τον Επίσκοπο κατά τη θεία Λειτουργία η οποία, σύμφωνα με την παράδοση, τελείται γι’ αυτό το σκοπό τη Μεγάλη Πέμπτη.

11. Οι ενήλικοι κατηχούμενοι καθώς και τα παιδιά που βαπτίζονται στην κατηχητική τους ηλικία, μόλις λάβουν το Βάπτισμα, γίνονται επίσης δεκτοί, σύμφωνα με την παράδοση, στο Χρίσμα και στη θεία Ευχαριστία. Αν αυτό δεν είναι δυνατό, μπορούν να λάβουν το Χρίσμα σε μια άλλη κοινή για όλους ιεροτελεστία (βλ. αρ.4). Σε κοινή, επίσης, για όλους ιεροτελεστία πρέπει να λαβαίνουν το Χρίσμα και τη θεία Ευχαριστία

² Καν. 217 παρ. 1.

οι ενήλικοι, που έχουν βαπτιστεί στην παιδική τους ηλικία, αφού βέβαια προετοιμαστούν κατάλληλα.

Όσον αφορά τα βρέφη (ή τα νήπια, ή τα μικρά παιδιά), στη λατινική Εκκλησία κατά γενικό κανόνα, η χορήγηση του Χρίσματος αναβάλλεται για το έβδομο περίπου έτος της ηλικίας τους. Για ποιμαντικούς όμως λόγους, κυρίως για να εμποτιστεί η ζωή των πιστών από την πλήρη υπακοή στο Χριστό τον Κύριο και από τη σταθερή μαρτυρία γι' αυτόν, οι Σύνοδοι της Ιεραρχίας, μπορούν να ορίσουν μια άλλη ηλικία που θεωρούν καταλληλότερη, ώστε το ιερό Μυστήριο, μετά από την απαιτούμενη προετοιμασία, να χορηγείται σε ωριμότερη ηλικία.

Σ' αυτή την περίπτωση οι υπεύθυνοι ας μεριμνούν, ώστε, αν υπάρξει κίνδυνος θανάτου ή άλλου είδους σοβαρές δυσκολίες, τα παιδιά να λάβουν το Χρίσμα εγκαίρως, ακόμη και πριν από την ηλικία διακρίσεως, για να μη στερηθούν τη Δωρεά του Μυστηρίου.

12. Για να λάβει κανείς το Χρίσμα απαιτείται να είναι βαπτισμένος. Επιπλέον, αν ο πιστός έχει την ικανότητα να κρίνει, απαιτείται να βρίσκεται σε κατάσταση χάρις, να έχει μορφωθεί κατάλληλα και να μπορεί να ανανεώσει τις υποσχέσεις του Βαπτίσματος.

Καθήκον των Συνόδων της Ιεραρχίας είναι να καθορίζουν εγκαίρως τα ποιμαντικά βοηθήματα, ώστε οι υποψήφιοι, κυρίως τα παιδιά, να προετοιμάζονται κατάλληλα για το άγιο Χρίσμα.

Όσον αφορά τους ενήλικες, πρέπει να τηρούνται, κατάλληλα προσαρμοσμένες, οι αρχές που ισχύουν σε κάθε εκκλησιαστική επαρχία για να γίνουν οι κατηχούμενοι δεκτοί στο Βάπτισμα και στη θεία Ευχαριστία.

Πρέπει να προβλέπεται κυρίως η κατάλληλη κατηχητική τους προετοιμασία. Η συναναστροφή των υποψηφίων με τη χριστιανική κοινότητα και με τον κάθε πιστό να είναι αποτελεσματική και επαρκής, ώστε να τους προσφέρει την κατάλληλη βοήθεια, έτσι που οι ίδιοι οι υποψήφιοι να μορφώνονται για να δίνουν μαρτυρία χριστιανικής ζωής, να ασκούν αποστολική δράση και να είναι αληθινή η επιθυμία τους να μετέχουν στη θεία Ευχαριστία. (Βλ. προλεγόμενα για τη χριστιανική μύηση των ενηλίκων, αρ. 19).

Η προετοιμασία του ενηλίκου βαπτισμένου για το Χρίσμα μερικές φορές συμπίπτει με την προετοιμασία του για το Γάμο. Στις περιπτώσεις αυτές, όταν προβλέπεται ότι δεν εκπληρώνονται όλες οι προϋποθέσεις για να λάβει ο πιστός καρποφόρα το Χρίσμα, ο Προϊστάμενος της τοπικής Εκκλησίας θα κρίνει αν είναι προτιμότερο να αναβληθεί το Χρίσμα και να χορηγηθεί σε χρόνο κατάλληλο, μετά την τέλεση του γάμου.

Όταν το Χρίσμα χορηγείται σε πιστό που έχει την ικανότητα να κρίνει και βρίσκεται σε κίνδυνο θανάτου, πρέπει να προηγηθεί, κατά το δυνατό, η πνευματική προετοιμασία που αρμόζει σε κάθε περίπτωση.

13. Το Χρίσμα χορηγείται συνήθως κατά τη θεία Λειτουργία, για

να λάμψει περισσότερο ο θεμελιακός σύνδεσμος του Μυστηρίου αυτού με την όλη χριστιανική μύηση, η οποία φτάνει στο αποκορύφωμά της με τη μετάληψη του Σώματος και του Αίματος του Χριστού. Γι' αυτό το λόγο οι χρισμένοι συμμετέχουν στη θεία Ευχαριστία, με την οποία ολοκληρώνεται η χριστιανική τους μύηση.

Αν όμως οι υποψήφιοι για το Χρίσμα είναι παιδιά που δεν έλαβαν ακόμη τη θεία Ευχαριστία, ούτε πρόκειται να λάβουν κατά την ιεροτελεστία αυτή για πρώτη φορά τη θεία Κοινωνία, ή αν ειδικές περιστάσεις το συνιστούν, το ιερό Μυστήριο χορηγείται εκτός θείας Λειτουργίας.

Και κάθε φορά που το Χρίσμα χορηγείται εκτός θείας Λειτουργίας, πρέπει να προηγείται Ακολουθία του θείου Λόγου.

Όταν το Χρίσμα χορηγείται κατά τη θεία Λειτουργία, αρμόζει να τελεί τη θεία Λειτουργία ο ίδιος ο λειτουργός του Χρίσματος, και μάλιστα να συλλειτουργεί κυρίως με τους πρεσβυτέρους που ίσως χορηγούν μαζί του το Μυστήριο.

Αν η θεία Λειτουργία τελείται από άλλον, αρμόζει να προϊσταται ο Επίσκοπος στην Ακολουθία του θείου Λόγου, κατά την οποία πρέπει να τελεί όλα όσα συνήθως ανήκουν στον ιεουργό, και στο τέλος της θείας Λειτουργίας να δώσει την ευλογία.

Πρέπει να αποδοθεί μεγάλη σπουδαιότητα στην Ακολουθία του θείου Λόγου, με την οποία αρχίζει η τελετή του Χρίσματος. Πραγματικά, από την ακρόαση του θείου Λόγου προέρχεται η πολύμορφη δράση του Αγίου Πνεύματος μέσα στην Εκκλησία και στον καθένα (βαπτιζόμενο ή χριόμενο), και μέσω αυτής της ακρόασης φανερώνεται το θέλημα του Κυρίου στη ζωή των χριστιανών.

Μεγάλη σπουδαιότητα επίσης πρέπει να αποδοθεί στην απαγγελία της Κυριακής Προσευχής, την οποία οι χριόμενοι απαγγέλλουν μαζί με όλο το λαό, είτε κατά τη θεία Λειτουργία πριν από την Κοινωνία είτε εκτός θείας Λειτουργίας πριν από την ευλογία, γιατί το ίδιο το Πνεύμα προσεύχεται μέσα μας, και ο χριστιανός εμπυχωμένος από το Πνεύμα λέει: “Αββά, Πατέρα”.

14. Το όνομα του λειτουργού, των χρισμένων, των γονέων και των αναδόχων, η ημερομηνία και ο τόπος του Χρίσματος, πρέπει να γράφονται από τον εφημέριο σε ιδιαίτερο βιβλίο, εκτός από τη σημείωση στο βιβλίο του Βαπτίσματος την οποία προβλέπει το Κανονικό Δίκαιο.

15. Αν ο εφημέριος του χρισμένου δεν ήταν παρών στην τελετή, τότε ο λειτουργός του Μυστηρίου, είτε προσωπικά είτε μέσω άλλου, πρέπει να τον ενημερώνει το ταχύτερο για τη χορήγηση του Χρίσματος.

Δ. ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΜΑΤΟΣ

16. Σύμφωνα με τη διάταξη “περί θείας Λατρείας” (αρ. 63β) οι Σύνοδοι της Ιεραρχίας έχουν την αρμοδιότητα να δημιουργήσουν στα τοπικά Λειτουργικά τους μια “Ακολουθία του Χρίσματος” που να ανταποκρίνεται στην παρούσα “Ακολουθία του Ρωμαϊκού Αρχιερατικού”, προσαρμοσμένη στις ανάγκες του κάθε τόπου, ώστε, μετά την έγκρισή της από την Αγία Έδρα, να χρησιμοποιείται στις περιοχές τις οποίες αφορά³.

17. Ανάλογα με τον τόπο και τις περιστάσεις καθώς και με τη νοοτροπία και τις παραδόσεις των λαών, η Σύνοδος της Ιεραρχίας θα κρίνει αν είναι χρήσιμο:

α) Να προσαρμόσει κατάλληλα τις εκφράσεις με τις οποίες ανανεώνονται οι υποσχέσεις και η ομολογία του Βαπτίσματος, είτε ανατρέχοντας στο ίδιο το κείμενο της “Ακολουθίας”, είτε προσαρμόζοντας τις ίδιες τις εκφράσεις, με τέτοιο τρόπο, ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα στην κατάσταση όσων πρόκειται να χριστούν.

β) Να προσδιορίσει ένα άλλο τρόπο με τον οποίο ο λειτουργός μετά τη χρήση εύχεται την ειρήνη, είτε στον καθένα, είτε σε όλους μαζί τους χρισμένους.

18. Αλλά και ο λειτουργός σε κάθε περίπτωση και σύμφωνα με την κατάσταση αυτών που θα χριστούν, μπορεί να προσθέσει ορισμένες παραινέσεις κατά τη διάρκεια της τελετής καθώς και να προσαρμόσει εκείνες που ήδη υπάρχουν, π.χ. απευθυνόμενος με μορφή διαλόγου, κυρίως προς τα παιδιά, κλπ.

Όταν το Χρίσμα χορηγείται από έκτακτο λειτουργό, είτε με παραχώρηση του γενικού Κανονικού Δικαίου, είτε με άδεια της Αποστολικής Έδρας, αρμόζει να αναφέρει στην ομιλία του ο λειτουργός αυτός ότι ο Επίσκοπος είναι ο κύριος λειτουργός του Μυστηρίου, και να εξηγήσει για ποιο λόγο το Κανονικό Δίκαιο ή η Αποστολική Έδρα παραχωρούν και σε πρεσβυτέρους την εξουσία να χορηγούν το Χρίσμα.

Ε. Η ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ

19. Για τη χορήγηση του Χρίσματος πρέπει να ετοιμαστούν:

α) Τα ιερά άμφια της θείας Λειτουργίας που απαιτούνται για τον Επίσκοπο και για τους πρεσβυτέρους, αν είναι εκεί και τον βοηθούν, και εφόσον το Χρίσμα χορηγείται κατά τη θεία Λειτουργία, στην οποία και

³ Βλέπε “Διάταξη Βαπτίσματος νηπίων”, (*Typis polyglottis Vaticanis 1969*), Γενικά προλεγόμενα για τη χριστιανική μύηση, αρ. 30-33.

αυτοί συλλειτουργούν. Αν η θεία Λειτουργία τελείται από άλλον, αρμόζει ο λειτουργός του Χρίσματος και οι πρεσβύτεροι που μαζί του θα χορηγήσουν το ιερό Μυστήριο, να συμμετέχουν στη θεία Λειτουργία φορώντας τα ιερά άμφια που ορίζονται για τη χορήγηση του Χρίσματος, δηλαδή το στιχάριο, το επιτραχήλιο και, ο λειτουργός του Χρίσματος, το μανδύα. Τα ίδια άμφια φορούν και όταν το Χρίσμα χορηγείται εκτός θείας Λειτουργίας.

β) Η έδρα για τον Επίσκοπο και για τους πρεσβυτέρους που τον βοηθούν.

γ) Το δοχείο (ή τα δοχεία) με το άγιο Μύρο.

δ) Το Ρωμαϊκό Αρχιερατικό.

ε) Αυτά που απαιτούνται για την τέλεση της θείας Λειτουργίας και για τη θεία Κοινωνία, όταν το Χρίσμα χορηγείται κατά τη θεία Λειτουργία.

στ) Αυτά που απαιτούνται για το πλύσιμο των χεριών μετά τη χορήγηση του Χρίσματος.